

ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์
Professor Dr. Chaiyong Brahmawong

ปรับเปลี่ยนโลกทรรศน์การศึกษา เพื่อพาไทยไปสู่ความยิ่งใหญ่ดังในอดีต

ตอนที่ ๑ แนวคิดการศึกษา

โดย "เจ้าพระยาคุณูศาสตร์ไพศาล"

กว่าร้อยปีมาแล้ว สยาม (แปลว่า ดินแดนศักดิ์สิทธิ์) เป็นราชอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ของเอเชีย เศรษฐกิจสยามเจริญรุ่งเรือง เงิน ๑ บาทมีค่าเท่ากับเงิน ๑ ปอนด์ของอังกฤษ และ ๑ บาทมีค่าเท่ากับ ๒ ฟรังก์ของฝรั่งเศส หลังจากไทยรับค่านิยมและระบอบความคิดแบบตะวันตก คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส และอเมริกา ความนับถือตนเองของคนไทยตกต่ำ ชื่นชมแนวคิด วัฒนธรรม ระบอบการปกครอง การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย วิธีพอเพียง กลายเป็นทำตามแบบตะวันตก เมืองไทย

เป็นถิ่นกำเนิดแห่งพระพุทธศาสนา แต่ถูกฝังหัวว่า พระพุทธเจ้าเป็นแขกอินเดีย การศึกษาไทยรับระบบการศึกษาจากตะวันตกด้วยการสร้างโรงเรียนขงเด็ก เน้นเนื้อหามากกว่าสาระ ไม่เน้นประสบการณ์ดังที่เคยใช้ในสำนักบัณฑิตที่สอนเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง (Specialized Universities) ก็ถูกสลายเป็นมหาวิทยาลัยแบบประสม (Comprehensive Universities) เพราะนักการศึกษาไทยถูกครอบงำด้วยโลกทรรศน์แบบตะวันตก

หากไทยต้องการจัดการศึกษาเพื่อกลับไปสู่ความยิ่งใหญ่ เราต้องปรับ โลกทรรศน์ไม่ตามตะวันตกจนหลงทาง เราจึงไม่ควรตามตะวันตกที่เน้น "วิทยาศาสตร์" ๕ มิติ แต่ฟื้น "อริยศาสตร์" ๗ มิติ และฟื้นความเป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์คือ ดินแดนสยาม (ส>สย>สยม>สยาม) ที่มีพระสยามเทพบุตรปกป้องดูแลมาหลายแสนหลายล้านปี

ทำไมเราจึงต้องปรับเปลี่ยน โลกทรรศน์เกี่ยวกับการศึกษา

คำตอบ ถ้าเรามีโลกทรรศน์ไม่ถูกต้อง การจัดการศึกษาก็ไม่ตอบสนองบริบทไทย นักการศึกษาที่จบจากนอก กลับมาก็พยายามทำเมืองไทยให้เป็น "เมืองนอก" ด้วยการสอนเนื้อหาฝรั่งจนไม่มีเวลาสอนสาระไทย โลกทรรศน์เกี่ยวกับการศึกษาของคนไทย แปรเปลี่ยนไปจากอดีตเมื่อเมืองไทยถูกครอบงำด้วยระบบการศึกษาจากตะวันตก (อังกฤษ ฝรั่งเศส และอเมริกา) ทำให้ละทิ้งความหมายของการศึกษาตามรากศัพท์บาลี คือ "สิกขา" ซึ่งเป็นภาษาของท้องถิ่น สยาม ไปเป็น "ศึกษา" ตามสันสกฤตซึ่งเป็นของอินเดีย เพราะหลงคิดว่า อินเดียเป็นอู่วัฒนธรรมของโลก

ข้อเขียนนี้มุ่งปรับเปลี่ยน โลกทรรศน์เกี่ยวกับการศึกษาของนักการศึกษาไทย ที่ครอบคลุม (1) ความหมายการศึกษา (2) ร้อยปีแห่งการหลง (3) ไตรยางค์วิชาชีพชั้นสูง (4) ขอบข่ายการศึกษา (5) องค์ประกอบของวิทยาการหรือวิชาการศึกษา (6) ความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษา และ (๗) ปัญหาการศึกษาไทย โดยจะเสนออย่างต่อเนื่องสัปดาห์ละตอน

แนวคิดของการศึกษา

การศึกษามีความหมายจากรากศัพท์ของภาษาไทยแตกต่างกัน จากความหมายที่ใช้ในวงการศึกษาศาสตร์ การศึกษา (Education) เป็นระบบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนให้รู้เท่าทันสภาพที่เป็นจริงด้วยการดึงศักยภาพของนักเรียนออกมาใช้ประโยชน์ ดึงสันดานดิบออกมาขัดเกลาให้ดีขึ้นหรือตัดทิ้งไป และปกป้องใจคนให้พ้นจากไวรัสของจิตคือความหลง ความโกรธ และความโลภ และยกระดับจากความเป็น "คน" ขึ้นสู่ความเป็น "มนุษย์" คือ ผู้มีใจสูง และชี้แนะผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ รู้ดี รู้ชั่ว รู้ถูกรู้ผิด และรู้ควรไม่ควร

คำว่า “ศึกษา” เป็นภาษาสันสกฤตมาจากภาษาบาลี คือ “สิกขา” คือการปฏิบัติเพื่อเป็นผู้มีความรู้รอบรู้จริงและทำได้จริง เข้าสู่ความเป็นพุทธะ คือเป็นผู้รู้เท่าทันสภาพที่เป็นจริง เป็นผู้ตื่น ผู้เบิกบาน และยก “ตน” เข้าสู่สภาวะที่ไม่ต้องมาเกิดหรือรวมมวลคืออสังขกายและใจ จนกระทั่งได้รับ “ปริญญา” (พุทธบัญญัติ คือ ความไร้ราคะ โทสะ และโมหะ) ให้สามารถหลุดพ้นไปจาก “โลกียภาพ” คือสภาวะที่ไม่เที่ยงแท้คือมีความแปรปรวน มีการแตกดับหรือเปลี่ยนแปลง ไปสู่ “โลกุตตรภาพ” คือสภาวะที่เที่ยงจริง คือไม่แปรปรวน ไม่แตกดับ ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ต้องอาศัยกายและใจ เรียกว่าโลกุตตรภาพ คืออยู่เหนือความแตกดับ แปรปรวน และเปลี่ยนแปลง

อีกนัยหนึ่ง คือ มุ่งบรรลุอริยศาสตร์ 7 มิติ คือ ด้วยตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ (Mind) และวิญญาณ (Soul>Self>อตฺตา) มิใช่หลงเชื่อแนวคิดตะวันตกที่เน้นคำว่า “วิทยาศาสตร์” ที่หมายถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาวะกายภาพและปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สามารถสังเกตได้ด้วย 5 มิติ คือ ด้วยตา หู จมูก ลิ้น และ กาย

ส่วนคำว่า Education มาจากภาษาละตินว่า “Educare” และ “Educere”

Educare (อ่านว่า เอ็ด-หฺยู-คา-เร่) แปลว่า ฝึกอบรม และหล่อหลอม (To train and to mold) ดึงออก (Pull out or bring up) โดยดึงสองอย่างคือ (1) ดึงสิ่งดีของผู้เรียนออกมา ได้แก่ ดึงศักยภาพ ดึงจุดดี ดึงจุดเด่นของนักเรียนออกมาให้โดดเด่น และ (2) ดึงความไม่ดี หมายถึง ดึงลักษณะนิสัยที่ไม่ดีที่นอนเนื่องในกมลสันดาน เพื่อนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้นแล้วนำกลับเข้าไปใหม่ หากไม่สามารถปรับปรุงได้ก็ช่วยขจัดจุดอ่อน จุดไม่ดีของนักเรียนให้หมดสิ้นไป

คำว่า Educere Educo แปลว่า นำออก (Lead out) นำทาง (Bring forth)

ตามนัยยะของภาษาไทย คือ ศึกษา และภาษาอังกฤษ คือ Educare และ educere จึงถือว่า การศึกษาเป็นการพัฒนาให้คนเป็นทรัพยากรมนุษย์ นั่นคือ ช่วยทำและชี้ให้นักเรียนพ้นจากสภาวะความเป็น “คน” (ละเทะ) และเป็นบุถชน (ผู้ยังมีคบอด) ไปสู่ความเป็นผู้รู้จริง “พุทธะ” และเป็น “มนุษย์” (ผู้มีใจสูง)

โดยสรุป เราต้องปรับโลกทรรศน์การศึกษา โดยมุ่งที่ การบรรลุ “อริยศาสตร์” ความรู้เท่าทันสภาพที่เป็นจริง ไม่หมกมุ่นกับคำว่า “วิทยาศาสตร์” ที่เน้นองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาวะกายภาพและปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สามารถสังเกตได้ด้วย 5 มิติ คือ ด้วยตา หู จมูก ลิ้น และ กาย แต่มุ่งบรรลุอริยศาสตร์ 7 มิติ คือ ด้วยตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ (Mind) และวิญญาณ (Soul>Self>อตฺตา)

โปรดติดตาม ตอนที่ ๒ ร้อยปีแห่งการหลงทาง (ตามฝรั่งจนตกเหว).

ท่านมีความเห็นอย่างไรกับทัศนะนี้ โปรดโหวต:

<https://pollbagel.com/polls/7878?t=26706431GWM>

ดูผลการโหวต โปรดคลิกที่นี่ <https://pollbagel.com/polls/7878/results?t=26706431GWM>

POLLBAGEL.COM

การปรับกระบวนการทรรศน์การศึกษาไทย ตอนที่ ๑ การปรับแนวคิดการศึกษาไทย ท่านเห็นด้วยหรือไม่ โ